

Henk Zijlstra

EEN HEEMTUIN BIJ DE SCHOOL

Een rijkere leeromgeving dan een heemtuin kun je als Jenaplanscholen niet bedenken. Het is een krachtige, inspirerende leeromgeving voor kinderen, ouders en schoolteam.

School met boerderij

Aan de westzijde van Arnhem, temidden van het landelijk groen en gevleid tegen de uitgestrekte bossen van landgoed Mariëndaal bevindt zich de Heijenoordschool, Jenaplanschool sinds 1974 en met 500 kinderen 'een forse jongen'!

In het concept van de school hebben dieren en schooltuinen al vanaf de beginjaren '70 van de vorige eeuw een belangrijke en prominente rol gespeeld. Geiten, schapen,

kippen, duiven, paarden en een heuse vos bepaalden, naast een uitgestrekte schooltuin, de omgeving en ook wel een beetje het imago van de school: "O, die school met die boerderij..." Sinds enkele jaren is de school ook nog verrijkt met een geweldige heemtuin. Ontstaan uit het idee dat tweehonderd kubieke meter grond die vrijkwam na een forse verbouwing van de school best een nieuwe functie kon krijgen. Met deze grond werd een glooiend weiland voorzien van terrassen, waarbinnen de contouren van de heemtuin werden aangegeven.

Veel te ontdekken

"Ouders zijn het kapitaal van je school", zo luidt een bekend onderwijsgezegde en van dat kapitaal is gretig gebruikgemaakt! Enkele landschapsarchitecten en waarachtig een professionele heemtuinontwerper waren snel gevonden en samen met kinderen en team werd een uitnodigende, uitdagende maar vooral educatieve heemtuin ontwikkeld, waarin onze kinderen het rijke scala van de natuur om hen heen van dichtbij kunnen ontmoeten en ontdekken. En te ontdekken valt er volop, in de vijverpartijen, de fruithoek, het bosperceel, het vogelbosje en de beestentoren!

Daarnaast zijn er lommerrijke rustplekjes in de tuin, met uiteraard als ultiem ontmoetingspunt de zitkuil, die zo

ingericht is dat er ook lessen in gegeven kunnen worden. Onze Onderbouwers hebben hier vaak 's ochtends hun fruitkring en praten aansluitend over de vlinders en de bijen en de libellen. De Middenbouwers determineren twee aan twee een stuk heemtuin van enkele vierkante meters en brengen hun vondsten en bevindingen op schrift. Onze Bovenbouwers hebben een actieve rol bij het heemtuinonderhoud en ontwikkelen educatieve routes door de heemtuin en 'bewegwijzeren' deze routes. Lars tekent alle vogels die we in de heemtuin kunnen tegenkomen op de diverse 'publicatieborden' en de keuzecursusgroep Heemtuin verdiept zich in het fenomeen 'bladval'.

Meerwaarde

Het Centrum voor Natuur en Milieu Educatie komt haar lessen op locatie geven; heel wat anders dan met de vrijwillige autobrigade uren op pad om elders 'slootje te prutten'! En wat te denken van het team, dat naast een ludieke en riante lunchruimte, ook een schatkamer aan lesmateriaal voorhanden heeft en elkaar bevroegt, beantwoordt en stimuleert aan de hand van de dagelijkse veranderingen in de heemtuin.

Wat is mooier om na schooltijd ouders aan de hand van hun kind te zien op weg naar het kikkerdril of vogelnestje in aanbouw. Bijna nog mooier is het te zien hoe een twintigtal

ouders en teamleden op zaterdag bezig zijn om de heemtuin de jaarlijkse 'winterbeurt' te geven en enthousiast aangeven 'volgende week nog effe de laatste handelingen te verrichten.'

Dat een educatieve heemtuin voor ons, Jenaplanscholen, een absolute meerwaarde heeft voor ons schoolconcept behoeft geen betoog. Een rijker leeromgeving kun je nauwelijks bedenken. Zelfs het feit dat niet iedere school de fysieke mogelijkheden voor een heemtuin heeft zou je niet moeten weerhouden om elementen van de heemtuin rondom of binnen je school te realiseren. Er is voldoende literatuur over de 'natuurtuin' voorhanden. Wat te denken van de artikelen van onze eigen Kees Both! Met verve en diepgang beschrijft hij de inspiratie die je uit de natuurtuin haalt. Dus... waar een wil is, is een weg en zeg nou zelf .. wat is mooier om kinderen te horen filosoferen over de aanwezigheid van verschillende vissen in de vijver die *niemand* er in heeft uitgezet!!

Henk Zijlstra is directeur van de Heijenoordschool in Arnhem. Contact: heijenoord@yahoo.com

De foto van de Beestentoren is elders gemaakt. Tekening en bouwbeschrijving van de Beestentoren zijn te bestellen door 7 Euro over te schrijven op giro 4280940 t.n.v. Projekt Aarde te Zutphen